

Quy mô của thị trường chứng khoán (TTCK) đạt khoảng 40% GDP, vượt chỉ tiêu 10%-15% GDP đề ra trong Chiến lược phát triển TTCK tới năm 2010 ban hành theo Quyết định số 163/2003 của Thủ tướng Chính phủ. Chỉ số vòng quay giao dịch đạt tới 0.85, đưa TTCK Việt Nam đang trở thành một trong những thị trường thanh khoản trong khu vực.

Một kênh huy động vốn quan trọng

Trong điều kiện chính sách tiền tệ thắt chặt, chi phí vốn tăng cao, tổng mức huy động vốn trên TTCK vẫn tăng mạnh. Từ 2 cổ phiếu ngày đầu tiên giao dịch, tới thời điểm này đã có 767 cổ phiếu niêm yết, đăng ký giao dịch trên sàn giao dịch chứng khoán. Quy mô của thị trường chứng khoán (TTCK) đạt khoảng 40% GDP, vượt chỉ tiêu 10%-15% GDP đề ra trong Chiến lược phát triển TTCK tới năm 2010 ban hành theo Quyết định số 163/2003 của Thủ tướng Chính phủ. Chỉ số vòng quay giao dịch đạt tới 0.85, đưa TTCK Việt Nam đang trở thành một trong những thị trường thanh khoản trong khu vực. TTCK là một kênh huy động vốn (hàng trăm tỷ đồng) cho khu vực kinh tế tư nhân, cho Chính phủ thông qua các đợt phát hành cổ phiếu, trái phiếu, đấu giá cổ phần hóa... Với gần 14000 nhà đầu tư nước ngoài nắm giữ gần 7 tỷ USD, TTCK đã thu hút hàng tỷ USD vốn đầu tư nước ngoài mỗi năm, góp phần hỗ trợ cân thanh toán và việc điều hành tiền tệ của quốc gia.

Năm 2010, trong bối cảnh kinh tế thế giới và Việt Nam khó khăn, diễn biến TTCK cũng không thực sự ấn tượng. Kết thúc năm, chỉ số VNIndex đứng ở 484,66 điểm, giảm 2,04% và HNX Index đứng ở 114,24 điểm, giảm 32,07% so với cuối năm 2009. Mặc dù chỉ số thị trường sụt giảm nhưng tính thanh khoản vẫn được duy trì tốt. Trên cả 2 sàn, tổng khối lượng giao dịch đạt 20,6 tỷ cổ phiếu và chứng chỉ quỹ với

giá trị 620 tỷ đồng, bình quân mỗi phiên ở mức 2.480 tỷ đồng. Tổng giá trị giao dịch so với mức vốn hóa ở mức 85%, khá cao so với các nước trên thế giới.

Số lượng tài khoản nhà đầu tư đạt khoảng 1,1 triệu tài khoản, tăng 38% so với năm 2009. Trong đó, tài khoản của nhà đầu tư nước ngoài khoảng 1.300 tài khoản, tăng 50%. Cuối năm 2010, tổng mức vốn đầu tư gián tiếp nước ngoài vào thuần khoảng 1 tỷ USD.

Năm 2010, mức vốn hóa TTCK là 726.000 tỷ đồng, tăng 17,1% so với năm 2009, tương đương khoảng 39% GDP. Tổng khối lượng giao dịch trên cả hai sàn đạt 20,6 tỷ cổ phiếu và chứng chỉ quỹ với giá trị 620.000 tỷ đồng; giá trị giao dịch bình quân mỗi phiên ở mức 2.480 tỷ đồng, tương đương so với năm 2009.

Chất lượng các công ty niêm yết được nâng cao. Tiêu chí phát hành được nâng lên qua việc trình Chính phủ ban hành Nghị định số 84 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 14, đưa thêm các yêu cầu về tính toán rủi ro, pha loãng cổ phiếu vào bản cáo bạch. Bộ Tài chính ban hành Thông tư số 09/2010/TT-BTC hướng dẫn về công bố thông tin trên TTCK. Điểm nổi bật trong thông tư này là yêu cầu các tổ chức niêm yết phải thực hiện soát xét báo cáo tài chính bán niên. Hoạt động giám sát các công ty đại chúng được tăng cường về mặt công bố thông tin, quản trị công ty. Khoảng 93% các công ty niêm yết đều có kết quả kinh doanh đạt và vượt kế hoạch.

Từng bước tái cấu trúc

Dự thảo Chiến lược phát triển TTCK giai đoạn 2011-2020, một phần nội dung là tập trung tái cấu trúc TTCK thông qua việc hoàn thiện hệ thống thị trường niêm yết, thị trường trái phiếu chính phủ chuyên biệt trên cơ sở hoàn chỉnh các văn bản hướng dẫn Luật chứng khoán sửa đổi, bổ sung.

Để tiếp cận các thông lệ quốc tế, tạo

cơ sở cho việc giám sát, thanh tra, xử phạt và tăng cường tính tuân thủ trong việc sử dụng đòn bẩy tài chính, Ủy ban Chứng khoán sẽ trình Bộ Tài chính ban hành Quy chế giao dịch như: cho phép nhà đầu tư mở nhiều tài khoản, mua bán trong cùng phiên giao dịch, giao dịch ký quỹ. Về mở tài khoản của nhà đầu tư, đại diện của Hiệp hội kinh doanh chứng khoán có ý kiến: "Ở Việt Nam, do không văn bản chính thức hướng dẫn nên nhiều nhà đầu tư đã phải nhờ tài khoản đứng tên người khác hoặc mở tài khoản ở nhiều công ty khác nhau để hoạt động giao dịch".

Bên cạnh đó, Ủy ban Chứng khoán trình Chính phủ ban hành Quyết định về hướng dẫn doanh nghiệp FDI chuyển đổi sang công ty cổ phần đăng ký niêm yết, đề án quản lý vốn đầu tư gián tiếp để tạo cơ sở phối hợp với Ngân hàng nhà nước, Bộ Kế hoạch Đầu tư quản lý đồng bộ và toàn diện. Tập trung việc xác định tiêu chuẩn niêm yết, công bố thông tin trên sàn giao dịch theo hướng nâng tiêu chuẩn niêm yết để nâng cao chất lượng và tính bền vững của TTCK, đồng thời mở rộng Upcom để thu hẹp thị trường tự do.

Sắp tới, Ủy ban Chứng khoán cũng trình Bộ Tài chính giao cho các đơn vị sớm hoàn thiện các quy định về chế độ kiểm toán và tài chính doanh nghiệp để minh bạch hóa các công ty đại chúng, sớm xây dựng thông tư về sáp nhập các công ty đại chúng.

Để tạo nguồn cầu cho TTCK, Ủy ban Chứng khoán phát triển các định chế trung gian, mở rộng các nhà đầu tư qua việc cho phép hình thành các loại hình quỹ và mở rộng đối tượng tham gia cùng với việc triển khai các nghiệp vụ giao dịch mới.

TTCK đã có sự phát triển mạnh về lượng, nhằm tạo đà cho sự phát triển trong thập kỷ tới. TTCK giai đoạn 2011-2020 đặt trọng tâm của sự phát triển là yếu tố về chất, do đó đòi hỏi nhiều điểm đột phá trong giải pháp và việc xác định các nguyên tắc để vận hành.

HẠNH TRẦN